

Keravan kaupunki
Sosiaali- ja terveystalveluiden toimiala

Kaupungin kilpailuttama puitesopimus eri palveluntuottajien kanssa

Puitesopimus koskee seuraavaa palvelua: **LASTENSUOJELUN AVO- JA JÄLKIHUOLTO**

Tämän palvelukuvauksen sisältö koskee em. puitesopimuksen osa-
aluetta:

AVOPERHEKUNTOUTUKSEN PALVELUKUVAUS

Puitesopimus voimassa ajalla:

**1.3.2019 — 31.12.2022 (LISÄKSI MAHDOLLISIA OPTIOVUOSIA
1+1 VUOTTA)**

Avoperhekuntoutus

Avoperhekuntoutuksen kuvaus

Avoperhekuntoutuksella tarkoitetaan tukea lapselle ja hänen perheelleen, jota annetaan perheen omaan kotiin. Avoperhekuntoutuksen keinoin voidaan myös arvioida mahdollisia perheen tuen tarpeita, jolloin kyse on perhearvioinnista.

Avoperhekuntoutusta tarvitaan, kun perheen kriisi on vakava ja perhekuntoutuksella pyritään estämään lapsen kodin ulkopuolinen sijoitus. Avoperhekuntoutusta tarjotaan usein myös laitosperehekuntoutuksen jälkeen. Ottaen huomioon lastensuojelun erityinen tehtävä, avoperhekuntoutus on tuen ja kontrollin tasapainottelua ja perheohjaajilta vaaditaan vankkaa osaamista työskennellä myös tilanteissa, jossa lapsi ja vanhemmat eivät itse näe muutoksen tarvetta.

Avoperhekuntoutusta tarjotaan silloin, kun perheessä on vakavia puutteita vanhempien kyvyssä vastata lasten tarpeisiin. Vanhemmuuteen liittyvien puutteiden tai lapsen haasteellisen käytöksen taustalla on ilmeisiä vuorovaikutusongelmia. Perheessä voi olla myös muita ongelmia, kuten masennusta tai muita mielenterveysongelmia, päihteiden käyttöä tai parisuhde- ja perhekriisejä.

Tavoitteet

Avoperhekuntoutuksella pyritään vahvistamaan lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta, tukemaan riittävän vanhemmuuden edellytyksiä sekä perheen arjessa selviytymistä. Työskentely on aina tavoitteellista ja suunnitelmallista sekä edellyttää perheterapeuttista työskentelyotetta.

Palvelun sisältö ja laatu

Avoperhekuntoutuksen aikana työntekijät ovat perheen kotona useita kertoja viikossa, useita tunteja kerrallaan ja työskentelyssä on mukana koko perhe. Avoperhekuntoutusta toteutetaan jokaisena viikonpäivänä asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Avoperhekuntoutukseen sisältyy sekä käytännön arjen hallintaan ohjaamista että vuorovaikutusta tukevia keskusteluja ja harjoitteluja.

Avoperhekuntoutuksen alussa pidetään asiakassuunnitelmapalaveri. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä laatii asiakassuunnitelman, jossa määritellään työskentelyn tavoitteet, työskentelyn arvioitu kesto, avoperhekuntoutuksen viikoittainen työpanos ja arviointipalaverin ajankohta. Palveluntuottaja laatii asiakassuunnitelman pohjalta palvelusuunnitelman, jossa tavoitteet avataan konkreettisiksi toimenpiteiksi.

Palvelusuunnitelman toteutumista arvioidaan yhdessä palveluntuottajan, vastuusosiaalityöntekijän ja perheen kanssa suunnitelmassa sovittuun aikataulun mukaisesti. Yhteistyö sosiaalityöntekijän kanssa on tiivistä ja yhteisiä neuvotteluja perheen ja työntekijöiden kesken järjestetään säännöllisesti, vähintään joka toinen kuukausi. Tärkeä osa perhekuntoutuksen työskentelyä on myös verkostoyhteistyö, josta sovitaan yhdessä sosiaalityöntekijän ja perheen kanssa. Avoperhekuntoutus päättyy lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän arvioiman aikataulun mukaisesti.

Avoperhekuntoutus on kuntouttavaa auttamis-, arviointi- ja muutostyötä. Palvelusuunnitelmassa on viikko-ohjelma eritelty jokaiselle lapselle/nuorelle ja aikuiselle. Viikko-ohjelmassa on eritelty työntekijöiden käyttämät menetelmät, tapaamisen kesto ja toteutus.

Palvelua toteuttava henkilöstö

Palvelusta vastaavalla työntekijällä on oltava vähintään sosiaalialan amk-tutkinto tai vastaava aikaisempi tutkinto. Myös muu soveltuva korkeakoulututkinto tai vastaava aikaisempi tutkinto hyväksytään, mikäli tutkinnon omaavalla on osaamista myös sosiaalihuollosta (esim. suoritettut sosiaalityön perusopinnot yliopistossa tai vastaava osaaminen). Palveluvastaavalla tulee olla vähintään kolmen (3) vuoden työkokemus lastensuojelutyöstä sekä lisäksi riittävästi kokemusta sosiaalialan yksikön johtamisesta (esim. tutkintoon sisältyvä tai sen lisäksi suoritettu johtamisen tutkinto tai käytännön kautta hankittu vähintään yhden (1) vuoden mittainen johtamiskokemus).

Avoperhekuntoutusta koko perheelle toteuttavilla työntekijöillä on oltava vähintään sosiaali- tai terveysalan ammattikorkeakoulututkinto tai aiempi vastaava opistoasteen tutkinto. Lisäksi vähintään yhdellä työntekijällä pitää olla perheterapeutin pätevyys. Työntekijöillä on oltava lisäksi yhteensä vähintään kaksi (2) vuotta työkokemusta lastensuojelusta.

Laadukas palvelun toteuttaminen edellyttää taustatyöryhmää, jossa on sosiaalityön ja terveydenhuollon osaamista sekä lapsen kasvun ja kehityksen tuntemista. Työntekijöillä tulee lisäksi olla mahdollisuus saada koulutetun työnohjaajan antamaa työnohjausta.

Taustatyöryhmän tehtävänä on tukea suoraa asiakastyötä tekeviä työntekijöitä asiakastyön johtamisella ja ohjaamisella, tarjoamalla asiantuntemusta ja mahdollisuuden työn reflektointiin ja konsultaation. Taustatyöryhmä on joustavasti ja tarpeen mukaan suoraa asiakastyötä tekevien työntekijöiden käytettävissä.

Taustatyöryhmässä on vähintään kaksi jäsentä, joista toinen voi olla palveluvastaava. Muilla taustaryhmän jäsenillä tulee olla palvelua toteuttaville muille työntekijöille asetettujen vaatimusten mukainen koulutus ja kokemus.

Mikäli avoperhekuntoutuksen perusteella laaditaan lausuntoja esimerkiksi huostaanottoa, huoltajuutta tai tapaamista koskevissa oikeusasioissa, yksikössä on oltava laillistetun ammattihenkilön kelpoisuuden omaava sosiaalityöntekijä, joka lasketaan henkilökuntamitoitukseen. Muussa tapauksessa kuntoutuksesta annetaan yhteenveto.